

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-78
Karar Sayısı : 14-50/892-408
Karar Tarihi : 11.12.2014

(Muafiyet)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Dr. Hakan BİLİR, Kasım ŞENGÜL, Süleyman DAĞDEVİREN

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : Zurich Sigorta A.Ş.

Temsilcileri: Av. Efser Zeynep ERGÜN, Av. İsmail Ünal DOĞAN,
Av. Ezgi Feride BAYINDIR
Büyükdere Cad. No. 127 Astoria A Kule, Kat 6-24-26-27 34394
Esentepe / İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Zurich Sigorta A.Ş. ile ING Bank A.Ş. arasında akdedilen Hayat Dışı Sigortalar İçin Münhasır Acentelik Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 10.11.2014 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 04.12.2014 tarih ve 2014-4-78/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildirim yapılan Zurich Sigorta A.Ş. ile ING Bank A.Ş. arasında 30.09.2014 tarihinde akdedilen Hayat Dışı Sigortalar İçin Münhasır Acentelik Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasında sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

- (4) Bildirimin konusu dikkate alınarak, ilgili pazar belirlenmemiştir.

G.2. Bildirimin Konusu

- (5) Bildirimde, ING Bank A.Ş. (ING BANK) ile Zurich Sigorta Anonim Şirketi (ZURICH SİGORTA) arasında 30.09.2014 tarihinde akdedilen Hayat Dışı Sigortalar İçin Münhasır Acentelik Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya bireysel muafiyet tanınması talep edilmiştir. Söz konusu münhasır acentelik sözleşmesinin 15 yıl süre ile ING BANK hakkında rekabet etmeme yükümlülüğü öngörmesi sebebiyle hukuki güvenliği sağlamak adına bireysel muafiyet başvurusunda bulunulduğu belirtilmiştir. Bildirim Formunda yer alan ifadelerle göre, "Hayat Dışı Sigortalar İçin Acentelik Sözleşmesi" (Sözleşme) ile, ZURICH SİGORTA ve ING BANK öngörülen şartlar ve koşullar çerçevesinde Sözleşme'de tanımlanan ürünlerin ING BANK aracılığı ile piyasaya sunumu ve satışı konusunda işbirliği yapacaklardır. Bu kapsamda ING BANK, ZURICH SİGORTA'nın acentesi sıfatıyla, münhasıran ZURICH SİGORTA'nın hayat dışı sigortalar ile ilgili sözleşmelerine aracılık ederek veya adına sözleşmeler yaparak ürünleri piyasaya sürecek ve satışını gerçekleştirecektir. Sözleşme, yürürlük tarihinden itibaren 15 yıllık süre boyunca geçerli olacak ve bu sürenin sonunda kendiliğinden sona erecektir.

G.3. Değerlendirme

G.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (6) Dosya mevcudunda yer alan bilgilere göre, Sözleşme ile ING BANK'ın üstlendiği edim ZURICH SİGORTA tarafından üretimi ve pazarlaması yapılan hayat sigortası ve bireysel emeklilik ürünlerinin müşterilere satışı ve sigorta primlerinin tahsili ile sınırlıdır. Bu çerçevede ticari ve mali riskler ZURICH SİGORTA tarafından üstlenilmektedir. Dolayısıyla bildirim konu acentelik sözleşmesinin, müvekkil hesabına aracılık ettiği ya da akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak acenteye getirilen sınırlamalar bakımından, Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmayan bir sözleşme olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
- (7) Bununla birlikte, bildirim konusu acentelik sözleşmelerinde münhasırlık ve rekabet yasağı ile ilgili çeşitli hükümler yer almaktadır. Bu hükümlere göre, ZURICH SİGORTA, hayat dışı sigorta ürünlerinin ING BANK'ın dağıtım ağı vasıtasıyla pazarlanması, satışı ve dağıtımına ilişkin münhasır bir hak elde etmektedir. Acentelik sözleşmesinin süresinin 15 yıl olduğu da dikkate alınarak, Sözleşme'nin 13. maddesi ile birlikte ING BANK'a bu süre zarfında rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiş olduğu görülmüştür. Bahsi geçen maddelerin rekabeti kısıtlayıcı olması nedeniyle, Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. madde yasağına tabi olacağı; dolayısıyla bildirim konu Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olamayacağı kanaatine varılmıştır.

G.3.2. Grup Muafiyeti Değerlendirmesi

- (8) Taraflar arasındaki dikey ilişki nedeniyle bildirim konusu sözleşmelerin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği açısından değerlendirilmesi gerekmiştir.
- (9) ZURICH SİGORTA hayat dışı sigorta ve hayat sigortaları alanında, ING BANK ise finansal hizmetler ve bankacılık sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede değerlendirme hayat dışı sigortalar ile bu alanların alt branşları ve banka sigortacılığı faaliyeti dikkate alınarak yapılmıştır.
- (10) Bankalar yaygın şube ağları, kredi kullanarak tüketim ya da yatırımda bulunacaklara ulaşmadaki stratejik konumları ve çoğu durumda kredi sürecinin içerdiği bürokrasinin yarattığı belirsizlikten yararlanarak belli bir sigorta ürününün kredi müşterisine pazarlanması aşamasında sahip oldukları imkânlar nedeniyle, sigorta şirketlerinin ürün kanallarında yer almaktadır. Dosya konusu bakımından, bankaların geniş bir müşteri kitlesine daha az maliyetle ulaşma ve çapraz satış yapma imkânları dolayısıyla diğer serbest acentelerden farklılaştıkları için banka sigortacılığı hizmetleri de benzer şekilde dikkate alınmıştır. Bu çerçevede dosya kapsamında ING BANK'ın bankasürans hizmetlerindeki payına yönelik analizlere de yer verilmesi uygun görülmüştür.
- (11) Dosya kapsamında yer verilen bilgilere göre, ZURICH SİGORTA'nın içinde bulunduğu ekonomik bütünlüğün en yüksek pazar payı nakliyat sigortasına ilişkin ürün ve hizmetler pazarında için 2013 yılı itibariyle % (.....); hayat dışı sigortacılık ürünleri pazarında ise % (.....) olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede sağlayıcı konumundaki ZURICH SİGORTA'nın pazar payı 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen %40 eşliğinin altındadır.
- (12) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesine göre alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüklerine 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan muafiyet uygulanamamaktadır. Sözleşme'nin 2.4. maddesi ING BANK'a verilen münhasır hakların hüküm, koşul ve ayrıntılarını belirtmektedir. Ayrıca "Amaç" başlıklı 2.3. madde ile ZURICH SİGORTA'nın ING BANK'ı acentesi olarak atadığı, ING BANK'ın sigorta sözleşmelerinin akdetmeye yetkili olacağı ve prim tahsil edeceği; ancak primlerin bankanın kendi adına değil ZURICH SİGORTA hesabına toplanacağı belirtilmiştir. Sözleşme'nin 2.1. maddesi Sözleşme'nin süresini ve geçerlilik koşullarını düzenlemektedir. Sözleşme, daha önce

14-50/892-408

feshedilmediği takdirde, 15 yıllık bir süre boyunca yürürlükte kalmak üzere akdedilmiştir. Sözleşmede otomatik veya örtülü bir yenilenme mekanizması bulunmamaktadır. Sözleşme, süresi olan 15 yıllık sürenin sona ermesi üzerine, konuya ilişkin herhangi bir ek ihbar veya bildirim ya da karşılıklı bildirimlere gerek olmaksızın kendiliğinden sona erecektir.

- (13) Bu çerçevede acentelik sözleşmelerinin süresinin 15 yıl olması, sözleşme ile alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiş olduğu ve sağlayıcının mal ve hizmetleri sağladığı pazardaki pazar payları da dikkate alındığında, bildirim konusu sözleşmenin anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanması mümkün değildir.

G.3.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- (14) Menfi tespit belgesi alamayan ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten de yararlanmadığı tespit edilen Sözleşme'ye bireysel muafiyet tanınabilmesi için Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen iki olumlu iki olumsuz koşulu birlikte sağlaması gerekmektedir. Aşağıda, bu koşullar kapsamında değerlendirme yapılmıştır:

a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

- (15) Sigortacılık hizmetlerinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren bankalar sıklıkla dağıtım kanalında acente olarak yer almaktadır. Banka sigortacılığı (*bancassurance*) olarak da adlandırılan banka ve sigorta şirketleri arasındaki bu tür yakın ilişkiler ölçek ve kapsam ekonomisine imkan sağladığı gibi her iki tarafın da diğerinin müşteri tabanına erişimini sağlaması, çapraz satış olanakları, diğer tarafın üstün marka imajından fayda elde edilmesi ve dağıtım açısından ileriye doğru dikey bütünleşme gibi kazanımlar sağlamaktadır.
- (16) Dosya konusu Sözleşme ile tek bir sigorta şirketinin ürünlerine odaklanılarak, o konuda daha fazla teknolojik ve kurumsal yatırım yapılmasının sağlanacağı; bunun da nihai olarak tüketicilere sağlanan hizmetlerin iyileştirilmesine yol açacağı düşünülmüştür. Ayrıca, Sözleşme ile getirilen 15 yıllık münhasırlık süresinin, öngörülen amaçların ortaya çıkması, tarafların faaliyetlerini ve yatırımlarını bu doğrultuda yoğunlaştırmalarına ve orta vadede kaynaklarını etkin kullanmalarına yarayacağı değerlendirilmiştir.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

- (17) İncelenen dosya bakımından, söz konusu Sözleşme ile planlanan uzun dönemli çalışmanın beraberinde getireceği uzmanlaşma çerçevesinde tüketici ihtiyaçlarının daha sağlıklı cevaplanabileceği, ayrıca gerçekleştirilmesi planlanan teknolojik ve kurumsal yatırımlar sayesinde tüketicilere verilecek hizmetlerde iyileştirmelerin artarak devam edeceği düşünülmüştür. Ayrıca ING BANK, hayat dışı sigorta alanında müşterilerinden gelen talebi karşılamayı amaçlamaktadır. Sözleşme sayesinde tüketicilerin, hayat dışı sigortalar alanında orta vadede kesintisiz olarak ING BANK müşterileri kapsamlı sigortacılık ürünlerine kavuşacağı görülmüştür.

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

- (18) Dosya kapsamında yer verilen bilgilere göre, Hem ING BANK'ın hem ZURICH SİGORTA'nın ilgili alanlardaki payları oldukça sınırlıdır. Aynı zamanda her iki tarafın da kendi pazarlarında oldukça güçlü rakipleri bulunmaktadır. Bu çerçevede, ilgili pazara girişler ve ilgili pazardaki rekabet, birbiriyle rekabet halindeki sağlayıcılar veya alıcılar tarafından uygulanan benzer nitelikteki dikey anlaşmaların oluşturduğu paralel ağlar tarafından önemli ölçüde engellenmekte ise Kanun'un 5. maddesindeki muafiyet şartlarının gerçekleşmesi mümkün değildir. Bu durumda şartların değişmesi nedeniyle muafiyetin her zaman için geri alınabilmesi mümkündür.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

- (19) Rekabet Kurulunun nceki kararlarına benzer pazar ve oyuncu özelliklerine sahip mevcut dosya bakımından da olası piyasa kapaması etkisinin; piyasa yapısı ve tarafların pazar payı dikkate alındığında göz ardı edilebilecek seviyede olduğunu, söz konusu düşük pazar payları nedeniyle, marka içi rekabetteki sınırlamaların piyasadaki rekabet seviyesi üzerinde önemli bir etki yaratmayacağı gibi hususları söylemek mümkün olmuştur. Bunlara ek olarak, ilgili pazarlarda markalar arası rekabetin önemli düzeyde bulunduğu, yoğunlaşmanın düşük olduğu ve tarafların ilgili pazarlarındaki pazar payının da düşük seviyelerde olduğu değerlendirildiğinden, sözleşmede yer verilen 15 yıllık rekabet etmeme yükümlülüğünün makul olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
- (20) Sonuç olarak, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulları sağlayan bildirim konu Sözleşme'ye muafiyet tanınması gerektiği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (21) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Zurich Sigorta A.ř. ile ING Bank A.ř.arasında 30.09.2014 tarihinde akdedilen Hayat Dışı Sigortalar İçin Münhasır Acentelik Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tamamını karşılaması sebebiyle aynı madde çerçevesinde bireysel muafiyet tanınmasına OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.